

S O F O K L E S

◊ I D I P U S

RUBOMÍRA KRKOSKOVÁ, DOMINIK ZAPRIHÁČ

RENÁTA HORNÁKOVÁ, NADEŽDA VLADAROVA

SCÉNU, STAVBU,
OSVETLENIE, ZVUK,
REKVIZITY, KOSTÝMY
A PAROCHNE
POD VEDENÍM
KAROLA ČIČMANCA,
PETRA KLAUDÍNYHO
A MARIÁNA FRKÁŇA
REALIZOVALI:
MÁRIA BRACHŇÁKOVÁ,
ZUZANA JANKESOVÁ,
MARTA KALINOVÁ,
NINA MALKOVÁ,
SOŇA MUŠÁKOVÁ,
ANNA PAULOVICHOVÁ,
JURAJ BOJNICKÝ,
JAROSLAV DAUBNER,
VLADIMÍR KUBIS,
DUŠAN GABONA,
MIROSLAV KOPAS,
JÁN KURHAJEC,
MAREK MARČEK,
LUKÁŠ CHYTÍLEK,
ZDENĚK POLÁSEK,
MATEJ NERADIL,
PETER BARTOŠ
A DALIBOR PROČKA.

EVA GAŠPAROVÁ, MAREK GEISBERG

SLOVENSKÉ KOMORNÉ DIVADLO V MARTINE
UVÁDZA

S O F O K L E S
◊ | ▷ | P U S

PREKLAD
VOJTECH MIHÁLIK

DRAMATURGIA
RÓBERT MANKOVECKÝ

SCÉNA
PAVEL BORÁK A.H.

KOSTÝMY, MASKY, BÁBKY
EVA FARKAŠOVÁ A.H.

REALIZÁCIA MASIEK A BÁBOK
RAFAŁ BUDNIK A.H.

HUDBA
RÓBERT MANKOVECKÝ

CHOREOGRAFIA
STANISLAVA VLČEKOVÁ A.H.

RÉŽIA
ROMAN POLÁK A.H.

PREDSTAVENIE VEDIE
JANKA NOSÁLOVÁ
TEXT SLEDUJE
DARINA MÁZOROVÁ

PREMIÉRA 16. DECEMBRA 2011 V SKD MARTIN.
DRUHÁ PREMIÉRA DIVADELNEJ SEZÓNY 2011/2012.
540. PREMIÉRA SLOVENSKÉHO KOMORNÉHO DIVADLA.

JÁN KOŽUCH

OSOBY A OBSADENIE

OIDIPUS

Marek Geišberg

JOKASTA

Eva Gašparová

KREÓN

Daniel Heriban

KŇAZ, POSOL, ZBOR

Michal Gazdík

TEIRESIAS, LÁIOV POSOL, ZBOR

Ján Kožuch

HODNOSTÁR, ZBOR

Ľubomíra Krkošková

NÁČELNÍK ZBORU, ZBOR

Renáta Horňáková

Nadežda Vladařová

Dominik Zaprihač

HUDOBNÍCI

AULETRIS

Stanislav Hýbela a.h.

David Beinstein a.h.

CITARA

Róbert Mankovecký

Michal Kulich a.h.

Matej Mankovecký a.h.

BICIE NÁSTROJE

Lukáš Chytílek

Marián Frkán

Repliku nástroja Auletris zrealizoval Juraj Dufek.

SOFOKLES

Obdobím klasického Grécka označujeme spravidla 5. a 4. storočie pr. n. l., kedy grécke mestské štáty (polis) dosiahli najväčší rozvoj a bohatstvo. Z historického hľadiska sú dôležitými udalosťami grécko – perzské vojny (500 pr. n. l. – 449 pr. n. l.). Roku 490 pr. n. l. sa vylodila flotila perzského kráľa Dáreia I. pri Maratóne, len pár desiatok kilometrov od Atén, v tom období najsilnejšieho gréckeho mestského štátu. Odhodlaný protiútok aténskeho vojska priniesol slávne víťazstvo a na dlhé roky sformoval v obrancoch mesta pocit národnej hrdosti a spolupatričnosti. Druhý nájazd Peržanov roku 480 pr. n. l. znamenal však oveľa väčšiu hrozbu, vtedajší historik Herodotos uvádza ohromujúce čísla - 1 700 000 pešiakov a 1200 lodí. Peržania prenikli hlboko do Atiky, hrozba ovládnutia celého Grécka sa zdala byť neodvratnou. Svoju úlohu tu zohrala i nejednotnosť gréckych mestských štátov v názore na boj proti Peržanom. Gréci sa pokúsili zastaviť perzské vojsko v úžine Termopyly, pre zradu sa však akcia skončila neúspešne. Rozhodujúca bitka sa odohrala pri ostrove Salamína, kde aténske loďstvo porazilo perzské, vojvodca Xerxes v obave nad stratou obrovskej pešej armády, ktorá ostala odrezaná od mora vydal príkaz k ústupu. Peržania sa stiahli a vrátili do Ázie. Po podpísaní dočasného mieru medzi Gréckom a Perziou sa jednotlivé mestské štáty sústredili na spoločné obranné opatrenia, ktorými by dokázali odvrátiť prípadnú ďalšiu perzskú hrozbu. Roku 478 pr. n. l. vznikol všegrécky obranný spolok. Najsilnejšie mestské štáty, Atény i Sparta, sa však sústreďujú i na upevnenie vnútornej politickej a hospodárskej moci.

MICHAL GAZDÍK

RENÁTA HORNÁKOVÁ

V Aténach sa naplno rozohrel politický zápas medzi stranou aristokratickou a demokratickou. V tomto otvorenom politickom boji zvíťazil hovorca demokratických záujmov Perikles. Upevnil vojenské i politické postavenie Atén, ktoré zohrávali medzi mestskými štátmi dominantnú úlohu. V oblasti vnútro politickej urobil niekoľko sociálnych a spoločenských rozhodnutí, napr. vyplácal finančnú náhradu občanom, ktorí sa pre výkon verejných funkcií nemohli venovať zárobkovej činnosti. Z pohľadu dnešného divadelníka je azda jeho najzásadnejším rozhodnutím skutočnosť, že začal vyplácať tzv. „divadelné peniaze“, prostriedky, ktoré mali umožniť každému občanovi zúčastňovať sa na divadelných predstaveniach. V tomto Periklovom zámere nehľadajme iba snahu štátnika kultúrne a duchovne povzniesť svoj ľud. Divadelné predstavenia a dramatické súťaže boli v tom čase miestom zásadných politických debát, fórom, kde sa naplno prejavil hlas a záujem širokých mas. Atény počas Periklovej vlády boli strediskom filozofie a vedy. Vo vtedajších Aténach pôsobili Sokrates, Platón, či Demokritos. Periklovu dobu preslávili tiež sochári Feidias a Myrón.

Práve v tomto období sa formovala najsilnejšia generácia antickej dramatickej tvorby, práve tu vznikli predpoklady k vývoju kultúry a umenia, k vývoju drámy a divadla, ktoré natrvalo poznačilo európsky duchovný, etický i estetický vývoj. Nastúpilo zlaté obdobie aténskej demokracie, ktorá sa na tridsať rokov dostala do čela gréckych mestských štátov, bez vážnejších konfliktov, dokonca bez vážnejších súperov. Koniec Periklovej vlády bol poznačený vplyvom novo expandujúceho mestského štátu, ktorým bola Sparta. Vyhrotením napätia medzi Aténami a Spartou bola Peloponézska vojna, ktorá začala roku 431 pr. n. l.

Divadelné súťaže mali v Grécku, nielen v Aténach, dlhoročnú tradíciu už pred Periklom. Roku 534 pr. n. l. sa stal víťazom Veľkých Dionízií Thespis, herec, ktorý zo zboru vyčlenil prvého herca, nazval ho protagonistom (toto grécke označenie sa pre hercov stvárnajúcich hlavnú postavu používa dodnes). Práve Thespis je považovaný za praotca drámy, za zakladateľa umeleckého druhu, ktorý sa za dva a pol tisíc rokov rozvinul do dnešnej podoby. O storočie neskôr, počas Periklovej vlády, rozvinuli traja dramatickí básnici toto nové umeenie do vybrúsenej podoby. Prvým z nich bol Aischylos (525 pr. n. l. – 456 pr. n. l.), ktorý na scénu uviedol druhého herca, čím zdramatizoval dej. Napísal viac ako 70. tragédií, zachovalo sa 7 - Peržania, Sedem proti Tébam, Prosebnice, Pripútaný Prométeus a trilógia Oresteia. Druhým bol o tridsať rokov mladší Sofokles. Zaviedol tretieho herca, napísal dovedna 123 tragédií, zachovalo sa, podobne ako u Aischyla, iba 7 - Aiás, Antigona, Vládca Oidipus, Trachiňanky, Elektra, Filoktétes a Oidipus na Kolóne. Tretím bol Euripides. Napísal viac ako 90 tragédií, zachovalo sa 17 - Médeia, Alkéstis, Hekabé, Hypollitos, Herakleovci, Ión, Šialený Herakles, Prosebnice, Ifigénia v Tauride, Fioninčanky, Trójanky, Elektra, Helena, Orestes, Ifigénia v Aulide, Andromaché a Bakchantky.

Vládca Oidipus je najslávnejšia a najhrávanejšia Sofoklova tragédia. Spolu s Hamletom, Donom Juanom, Višňovým sadom a piatimi, či šiestimi ďalšími divadelnými hrami je pokladaná za jeden z vrcholov svetovej dramatickej tvorby.

MAREK GEISBERG, DANIEL HERIBAN

Sofokles sa narodil v Aténach, v časti Kolónos Hippios, okolo roku 496 pr. n. l. Pochádzal zo zámožnej rodiny, ktorá patrila do triedy „jazdcov“, druhej najvyššej spoločenskej vrstvy vo vtedajšej aristokratickej hierarchii Atén. Sofoklov otec, veľkovýrobca zbraní Sofillos, poskytol svojmu synovi vzdelanie, tiež sa postaral o jeho rozvoj v oblasti múzickej a gymnastickej. Vraj už ako sedemnásťročný bol vedúcim chlapčenského zboru na oslavu víťazstva pri Salamíne a uznanie rýchlo dosiahol aj ako básnik.

Roku 468 pr. n. l. zvíťazil svojou hrou Triptolomeos v dramatických pretekoch nad Aischylom. Od tých čias sa mu to podarilo ešte osemnásťkrát, stal sa slávnym, úspešným a po celý život uctievaným dramatickým básnikom. Súťažili vždy traja dramatici, väčšinou zvíťazil Sofokles, párkrát bol druhý, na treťom, poslednom mieste neskončil nikdy. Vo svojich prvých hrách účinkoval aj ako herec, ale kvôli slabému hlasu sa musel vzdať hereckej kariéry a venoval sa iba dramatickej tvorbe. Všetky svoje diela písal s inscenačným zreteľom, boli teda určené na inscenovanie, pre jeho drámy bola javisková interpretácia prvoradá. Sám zaviedol niekoľko zmien, ktoré reformovali drámu a divadlo. Zaviedol tretieho herca. Kým druhý herec, ktorého zaviedol Aischylos, bol predovšetkým nositeľom čistoty dramatického dialógu, Sofoklov tretí herec bol činiteľom rozvíjajúcim dramatický konflikt. Rozšíril zbor z dvanástich členov na pätnásť. Funkciu zboru bolo nie iba rámcovanie, či posúvanie jednotlivých prvkov deja, ale vyjadroval tiež autorove stanoviská a názory na danú problematiku. Zaviedol tiež maľované kulisy.

Po Aischylovej smrti roku 456 pr. n. l. sa stáva Sofokles najvýznamnejším dramatikom perilkovskej doby.

Sofokles bol oddaným Aténčanom, spravidla odmietal akékoľvek pozvania do iných miest. Podľa starovekých záznamov bol vládny človekom, priateľom životných pôžitkov a po celý život ho sprevádzala úcta spoluobčanov. Dosiahol významné spoločenské postavenie, pracoval v mnohých významných mestských funkciách – roku 443 pr. n. l. bol členom zboru héletamičov – pokladníkov aténskeho mestského štátu, roku 441 pr. n. l. patril medzi desať stratégov, najvyšších vojenských úradníkov. Vo veku 83 rokov bol zvolený do kolégiu probúlov, úradníkov, ktorým bola po porážke aténskeho vojska zverená mimoriadna moc.

Sofokles bol kňazom málo známeho liečivého boha Halóna, jeho dom sa dočasne stal miestom uctievania tohto kultu, pokiaľ nebol dostavaný chrám, zasvätený novému božstvu. Za svoje zásluhy spojené s týmto kultom bol Sofokles po smrti uctievaný ako héros Dexión.

Sofoklov syn Iofón údajne obvinil svojho otca vo vysokom veku z duševnej choroby. Sofokles vyvrátil synove tvrdenia tým, že predniesol pred súdom svoju pieseň na Atény zo svojej poslednej tragédie.

Sofokles zomrel v Aténach roku 406 pr. n. l.

Oidipovský mýtus bol zdrojom umeleckej inšpirácie už pred Sofoklom. Homér v Iliade píše, že „otec jedného zo zápasníkov prišiel do Théb v čase Oidipovej smrti...“ Aischylos vo svojej tragédii Sedem proti Thébam, ktorá hovorí o zápase o trón medzi Oidipovými synmi Eteoklom a Polyneikom. Mnohých umeleckých spracovaní sa dočkal i po Sofoklovi - v 20. storočí napr. Cocteau, či Stravinskij. Samotný výklad a interpretácia Sofoklovej verzie mýtu sú častokrát závislé od doby vzniku

MAREK GEISBERG

prekladu a interpretácie. Romantici prvej polovice 19. storočia videli v Oidipovi osudovú drámu – márný boj jednotlivca s osudom. Klasickí filológovia prelomu 19. a 20. storočia, reprezentovaní Nietzsche, vnímali Oidipa cez grécky ideál umiernenosti, kde nadpriemerný jedinec musí padnúť, aby nebola porušená rovnováha sveta. Freud vnímal Sofoklovu drámu ako zobrazenie primitívneho pudu, ktorý ovláda naše konanie po celý život. Mnohoznačnosť tejto témy, poskytujúcej množstvo výkladov závisí častokrát od prekladu. Prekladať Oidipa znamená zároveň vykladať Oidipa.

Presný dátum napísania a prvého uvedenia Oidipa nie je známy. Roku 442 pr. n. l. napísal Antigonu a roku 405 pr. n. l., teda po Sofoklovej smrti, bol zverejnený Oidipus na kolóne, jeho posledná tragédia. Oidipus, (v originálnej verzii Vládca Oidipus - Oidipous Tyrannos) vznikol pravdepodobne v čase medzi oboma dielami s tébskou tematikou. Bádatelia umiestňujú

dátum vzniku tejto tragédie pár rokov po roku 430 pr. n. l., teda tesne po Periklovej smrti. Jestvujú úvahy, že uvedenie Vládca Oidipa po Periklovej smrti (zomrel na mor počas morovej epidémie) bolo nevhodným gestom dramatika. Napokon svedčí o tom i skutočnosť, že Aristotelom uctievané najlepšie dramatické dielo všetkých čias a vzor tragédie, sa nedočkalo významnejšieho úspechu na premiére a nebolo odmenené žiadnou cenou. V dramatickej súťaži skončil Vládca Oidipus druhý, keď Sofokla porazil málo známy Aischylov synovec Filoklés. Ak berieme do úvahy nespornú kvalitu textu a slávu autora, museli tu byť iné dôvody, vďaka ktorým Atény Sofoklovho Vládca Oidipa odmietli.

Róbert Mankovecký

(zdroj: B. Borecký: Nad dílem Sofokloevým, Svoboda 1975; V. Bunčáková: Antická tragédia a Sofoklov Vládca Oidipus, SVKL 1965; J. Pokorný: Doslov – Oidipus vladař, Orbis 1963; L. M. Sobotka: Antické tragédie a jejich historicko kulturní zázemí, Máj, 1976; Wikipedia)

ROMAN POLÁK

po absolvovaní VŠMU v Bratislave roku 1982 pôsobil v činohre Štátneho divadla v Košiciach a od roku 1984 v Divadle SNP v Martine, kde pôsobil tiež ako umelecký šéf.

Výsledky jeho práce v martinskom

divadle ho zaradili medzi najvýznamnejších divadelných režisérov osemdesiatych rokov. Najúspešnejšie martinské inscenácie Dotyky a spojenia (pôvodný názov Spor, 1988) a Baal (1989) reprezentovali československé divadlo na medzinárodných festivaloch po celej Európe. Obidve inscenácie mali úspech na prehliadkach vo Vroclave a Toruni v Poľsku, Baal bol udalosťou v Moskve, Dotyky a spojenia na BITEFe v Belehrade a obidve predstavenia nadchli divákov a odbornú kritiku v škótskom Edinburghu. Inscenácia Dotyky a spojenia dostala dokonca The Guardian Critics' Choice, čo je prestížne ocenenie kritikov denníka The Guardian. Od roku 1990 trvá jeho spolupráca s Divadlom Astorka - Korzo '90. Najskôr tu pracoval ako hosťujúci režisér a od roku 1996 do roku 2000 bol režisérom interným. V rokoch 2000 – 2002 bol umeleckým šéfom činohry Štátneho divadla Košice.

Od roku 2006 bol režisérom a riaditeľom činohry SND v Bratislave. Do funkcie nastúpil v apríli 2006 a odišiel z nej v máji 2008. V SKD Martin režíroval dve najúspešnejšie inscenácie posledných rokov – Čechovov Ivanov získal 5 ocenení DOSky a Moliérov Mizantrop 3 ocenenia DOSky. V súčasnosti je pedagógom réžie na DF VŠMU v Bratislave a interným režisérom Divadla Astorka - Korzo '90. Jeho činoherné a v poslednom období i operné réžie patria každoročne medzi najvýznamnejšie udalosti slovenských divadelných sezón posledných rokov.

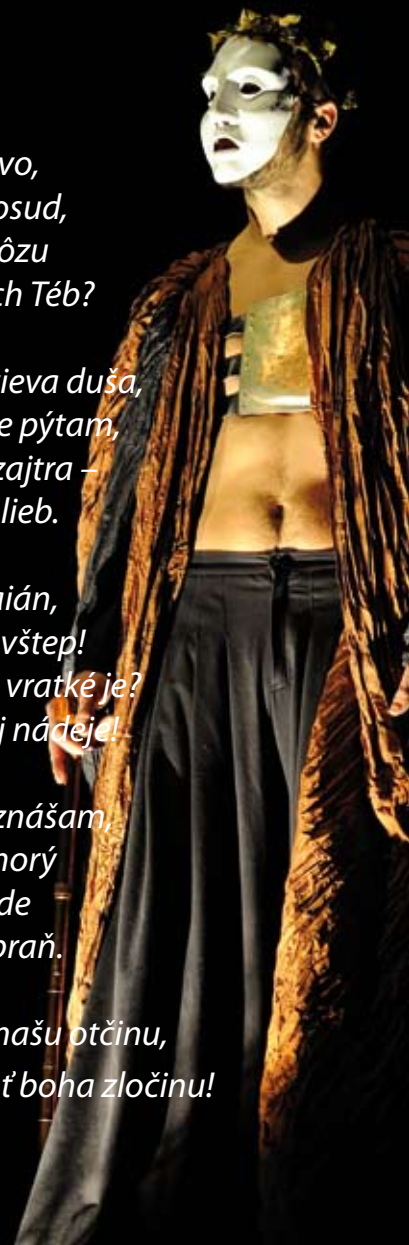
*Ó, sladké Diovo slovo,
aký nám prinášaš osud,
aký žiaľ, nárek a hrôzu
posielaš do slávnych Téb?*

*Strachom sa zachvieva duša,
keď sa ťa bezmocne pýtam,
čo bude dnes a čo zajtra –
horkne mi víno i chlieb.*

*Ozvi sa, lúbezný paián,
radosť mi do srdca vstúp!
Či ozaj naše šťastie vratké je?
Ozvi sa, dieťa zlatej nádeje!*

*Nesmierne útrapy znášam,
veď celý národ je chorý
a proti smrti už nikde
nenájdeš účinnú zbraň.*

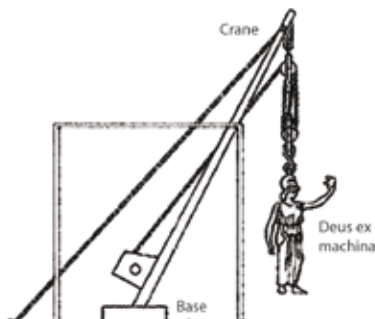
*Pomôž nám, ratuj našu otčinu,
pomôž nám vyhnať boha zločinu!*

Deus ex machina (boh zo stroja)

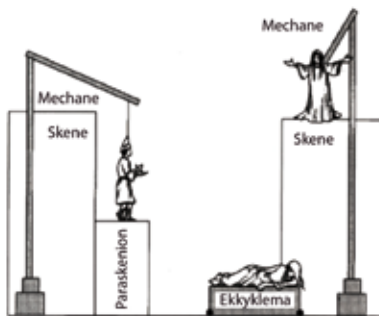
– mechanické zariadenie používané v antickom divadle, prostredníctvom ktorého sa na scéne náhle zjavil boh a vyriešil zdanlivo neriešiteľnú situáciu.

Na kladke sa dopravila na scénu socha boha, alebo živý herec stvárňujúci boha. Dnes sa pojmom Deus ex machina označuje už len princíp náhleho a neočakávaného vyriešenia komplikovanej situácie.

Ekkyklema

– javiskový mechanizmus, akási platňa na kolieskach, ktorou sa na javisko dopravovali predmety, alebo osoby. Keďže násilie pred očami divákov bolo v antickom gréckom divadle zakázané (pravým opakom bola antika rímska), hrdinovia umierali vždy za scénou, smrť sa odohrala iba vo verbálnom opise posla a následne sa mŕtvola pomocou ekkyklemy zjavila na scéne.

HUDOBNÉ NÁSTROJE.

Auletris – alebo aj diaulos, či dvojitý aulos. Hudobný nástroj zložený z dvoch píšťal. Hral ako klasická pastierska píšťalka, ale ako plátkový nástroj, zvukom pripomínajúci hoboju, šalmaj, či gajdy. V gréckej ľudovej hudbe sa používa dodnes.

Chelys – strunový nástroj, mal sedem strún, bol predchodcom zložitejšej lýry.

Lýra – strunový nástroj, mal deväť a viac strún, bol predchodcom cithary.

Cithara – strunový nástroj, mal sedem a viac strún, bol predchodcom dnešnej cithary, ale aj dnešnej gitary. Nástroj, na ktorom sa po prvýkrát objavil hmatník. V gréckej ľudovej hudbe sa používa dodnes.

Syrinx – panova flauta, nástroj, ktorý sa v nezmenenej podobe používa v gréckej ľudovej hudbe dodnes.

Hydraulis – vodný organ, dômyselný hudobný stroj. Mal tridsať i viac píšťal.

MASKY A KOTURNY.

V Sofoklovej dobe hrali divadlo slobodní občania s hereckým nadaním, profesionálne herecké skupiny začali vznikať až koncom 4. storočia. Herci hrali v maskách, ktoré zakrývali celú tvár okrem očí a úst. Masky mali otvorené ústa, ktoré fungovali ako hlásna trúba a zosilňovali hlas. V tragédiách mali masky nadstavce pripomínajúce zvláštnu štylizáciu účesu. Vznikal tým ale nepomer medzi veľkosťou hlavy a tela. Rozdiel vo veľkosti vyrovnávali zvýšené drevené podrážky tzv. koturny, ktoré sa používali iba v tragédiách. Keďže masky znemožňovali mimiku a koturny obmedzovali pohyb, ťažisko hereckého výkonu bolo na hlasovom prejave a gestách.

ANTICKÉ DIVADLÁ.

Antické divadlá boli budované v prírodnom svahu s vyhlídkou do krajiny. Hľadisko bolo rozčlenené na spodnú časť, ktorú tvorilo 21 radov a časť hornú, ktorú tvorilo 34 radov. Oddeloval ich dvojmetrový priestor zvaný diazoma. Hľadisko bolo rozdelené do niekoľkých klinov, tzv. kerkides. Sedadlá boli z bieleho vápence, ktorý sa svojím leskom podobal mramoru. V divadle boli tiež 3 rady čestných sedadiel, ktoré mali i opradlá. Boli určené vysokým kňazom a úradníkom.

Orchestra bol priestor na tancovanie a hranie, bola to najstaršia časť divadla. Mala rôzne tvary – kruh, elipsa, obdĺžnik. Bol to priestor vyhradený predovšetkým pre zbor. Hercom bol určený priestor nazývaný skéné. Skéné bola budova za orchestrou. Boli na nej tri brány – vpravo mestská, uprostred kráľovská a vľavo dedinská. Keďže tento úzus bol všeobecne známy, okamžite po príchode herca bolo jasné, z akého prostredia prichádza. Na javisku stál vždy oltár zasvätený bohom, miesto obetovania pred začiatkom hier, ale slúžil tiež ako oltár v priebehu hry.

PRIPRAVUJEME

Bengt Ahlfors

DIVADELNÁ KOMÉDIA

Réžia Peter Mankovecký

Premiéra 30. marca 2012

Divadlo je bordel a našou úlohou je vyhovieť obecnstvu. Poskytnúť mu vzrušenie a senzáciu, za ktorú sú ľudia ochotní v pokladni zaplatiť... Viem čo je divadlo. Fabrika na vzrušenie. Toto sú slová inšpicienta Oskara z Ahlforsovej hry Divadelná komédia. Skupina hercov v malom provinčnom divadle sa snaží naštudovať divadelnú hru, ktorej autor Bengt sa márne snaží dopísať jej koniec. (nie náhodou sa táto postava sebaironicky volá rovnako ako sám autor). Ahlfors počas svojej dlhoročnej práce v divadle odporoval bizarný a častokrát nepochopiteľný chod divadla. Hlavnými postavami hry, okrem spomenutého inšpicienta a autora, sú osoby z druhej strany divadelnej opony – riaditeľka a režisérka, herci, herečky, šep-

kárka – všetko presne odpozorované ľudské typy, ktoré sú častokrát smiešne a malicherne trápne, inokedy zas vzbudzujú obdiv a lásku. Tak ako v každej komunite, či spoločnosti, aj v umeleckom súbore vidieckeho divadla vznikajú malé i veľké žabomyšie vojny, ohováranie i závisť, či milostné pletky. Vzťahy medzi ľuďmi sú rovnaké, či už stoja na javisku, alebo sedia v hľadisku. Nakoniec sa však musia spojiť k naplneniu ich poslania – odohrať divadelné predstavenie, za ktoré si publikum zaplatilo. Vo všetkých divadlách sveta je to rovnaké, od maličkého vidieckeho divadielka kdesi vo Fínsku, cez Broadway, až po Martin.

Bengt Ahlfors (1937) patrí k najúspešnejším súčasným škandinávskym autorom. Je riaditeľom švédkeho divadla v Helsinkách, svoje hry píše po švédsky. Dramatickej tvorbe a divadelnej réžii sa venuje od roku 1959. Väčšina jeho hier sú láskavé komédie, ktoré divákov pobavia, ale nepatria medzi prvoplánové bulvárne kusy. Na Slovensku je okrem Divadelnej komédie známa aj jeho hra Posledná cigara.

Režisér Peter Mankovecký má za sebou niekoľko pozoruhodných réžií, najväčšie úspechy dosiahol predovšetkým v komédiách. Už viac ako desať rokov je v repertoári bratislavského divadla Astorka Korzo 90 komédia G. Górgeya Na koho to slovo padne, či v Divadle Andreja Bagara inscenácia A. Saramonowicsa Testosterón. Predminulú sezónu naštudoval v Slovenskom komornom divadle hru Y. Rezy Kumšt.

Róbert Mankovecký

Svojou podporou
sa radi podpíšeme
pod dobré projekty

 NADÁCIA
SLOVENSKEJ SPORITELNE

Záleží nám na ľuďoch a prostredí okolo nás. Preto radi podporujeme verejnoprospešné projekty v oblasti vzdelávania, kultúry, športu, charity a ochrany životného prostredia v každom regióne Slovenska. Viac informácií o našich aktivitách a grantových programoch nájdete na www.nadaciasp.sk.

NOVÝ MARTIN

atraktívna adresa

www.novymartin.sk

SKANSKA

**"Big enough to dare
small enough to care"**

Výrobca 2, 3, 5 a 7 vrstvovej vlnitej lepenky s vlnami A, B, C a E.
Vyrába veľké prepravné obaly, skladané a tvarovo vysekávané obaly
s možnosťou až päťfarebnej flexografickej tlače.
Držiteľ certifikátu ISO 9001:2008 a ISO 14001:2004.

Duropack Turpak Obaly a.s.
SK-036 80 Martin, Robotnícka 1,
Tel.: +421 (43) 4240 111
Fax: +421 (43) 4240 122
info@duropack.sk
www.duropack.sk

VYRÁBA

- knihy
- časopisy
- katalógy
- reklamné tlačoviny
- obaly zo skladačkovej lepenky

PONUKA

kvalitnú ofsetovú rotačnú a hárkovú tlač

DRUHY VÄZIEB

- šitá skobami (časopisecká)
- lepená mäkká väzba
- šitá mäkká väzba
- flexi väzba
- tvrdá väzba

NEOGRAFIA, a.s.
Škultétyho 1
036 55 Martin
SLOVAKIA

Tel.: +421-43-420 12 41
Fax: +421-43-420 17 04

neografia@neografia.sk
www.neografia.sk

Riešenie.

V papieri ukrývame prírodu.

Zjeme v krajine, ktorú si vzáme. Krajina nám dáva našu základnú surovinu – drevo – a tiež vodu toľko potrebnú pre život a naše fungovanie. Na oplátku odobieráme drevo z dobre obhospodarovávaných lesov a voda za našim podnikom je taká čistá, že v neke Váh žijú raky a množstvo rybní, ktoré sú indikátormi čistoty vody. Sme súčasťou tejto krajiny, prírody, spoločnosti, sme súčasťou histórie, vývoja a pokroku.

Ako stabilná spoločnosť dbajúca na špičkovú kvalitu svojich výrobkov ruka v ruke s trvalo udržateľným rozvojom vieme, že naša cesta – cesta zodpovedného podnikania – je tá správna. Už 130 rokov.

Mondi SCP, a. s., oslavuje v roku 2010 už 130 rokov priemyselnej výroby papiera v Ružomberku.

SOLUTIONS.
FOR YOUR SUCCESS.
www.mondigroup.com

➤ ZNALECKÉ POSUDKY

z odborov

stavebníctvo, elektrotechnika, strojárstvo, ekonómia a manažment, ekonomika a riadenie podnikov, bytové zariadenia, energetika, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, keramika, koža a kožušničke výrobky, obuv, textilie, drahé kovy a kamene, klenoty, hodiny, doprava cestná, priemyselné vlastníctvo, strelné zbrane a výbušniny

➤ ENERGETICKÉ AUDITY

objektívne posúdenie nákladov na energie, optimalizácia spotreby a návrhy opatrení

➤ DODÁVKY VODOMEROV

suchobežné, mokrobežné vodomery

Kontakt:

Sládkovičova 10, 036 01 Martin

Tel.: 043/4222 628, FAX: 043/4308 311

e-mail: jhs@jhs.sk, web: www.jhs.sk

SILVESTER 2011
TURIECWOOD

staň sa hviezdou
HOLLYWOOD-u

Michael Jackson,
Elvis Presley, Queen

a iní v prevedení martinskej skupiny **BRIGGS**

Vlasy, Pomáda, Hriešny tanec

v prevedení martinskej tanečnej skupiny **DEEP DC**
DJ Martin

welcome drink, trojchodové menu,
Novoročný bufet, tombola, súťaže

Hviezdny večer začína o **18:00**, vstupné **€ 49,-**

Doporučené oblečenie:
Men in Black, Pulp Fiction, Superman, Marilyn Monroe, Avatar,
Madonna, Lady Gaga... alebo zostaňte sami sebou

podrobnejšie informácie na www.hotelturiec.sk
rezervácie a predaj vstupeniek na recepcii hotela
na tel. 043/401 20 77 alebo mailom hoteluriec@hoteluriec.sk

 hotel
TURIEC ****

nie je to len dovolenka
je to ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Stahl
cestovná agentúra

MALEDIVY
SEYCHELY
MAURITIUS
SRI LANKA
VIETNAM
PALAU

www.stahl.sk

 TUI ReiseCenter

www.martinky.com

WINTER PARK MARTINKY
Martinské hole (1150 - 1456 m n. m.)
6 dopravných zariadení, 12 zjazdoviek
celkovou dĺžkou viac ako 9 kilometrov

~ *Všetko pre vašu angličtinu*

---

www.nativeschool.sk - info@nativeschool.sk
0904 159 951

---

grand hotel **permon** ★★★★★

MAGICKÉ MIESTO ODDYCHU A ZDRAVIA

Vychutnajte si **magické miesto oddychu a zdravia** s najväčším hotelovým wellness komplexom, jedinečným detským kútikom s odborným dozorom, množstvom doplnkových služieb a unikátnym výhľadom na majestátny tatranský štít Kriváňa. Využite atraktívne pobytové balíčky a zažijte neopakovateľnú atmosféru Grand hotela Permon****.

**Rezervácie: +421 914 33 00 33, rezervacie@hotelpermon.sk
www.hotelpermon.sk**

permon's Paradise

Vienna international
EUROPEAN MEDIA & MARKETING GROUP

Informačný systém Turca
www.turiecinfo.sk

.týždeň

OKI
PRINTING SOLUTIONS

Gema s.r.o.

gaya®
neobmedzený internet

DENNÍK
SME

FATRA-GLOBAL
DOVOZ KVALITNÝCH VÍN Z FRANCÚZSKA

 MG Logistic s.r.o.
Slovakia

TURČIANSKE NOVINY
MY

EUROAWK

RAJEC
Tajomstvo stromov

mójMartin.sk
www.mojmartin.sk

PATRIOT
SLOVENSKÁ SPRÁVODAJSKÁ TELEVÍZIA

EUROCOMPANY
reklamná agentúra
www.svetelnereklamy.sk

martinus.SK

Zoznam.sk

Terrib

FITNES CENTRUM
VONS gym

 SSB
STREDOSLOVENSKÁ ENERGETIKA
člen skupiny **EDF**

MEDIÁLNY PARTNER

MEDIÁLNY PARTNER

vlmedia

**REKLAMNÁ
AGENTÚRA**

**VL MEDIA, spol. s r.o., ČSA 8, Martin
tel: 043 / 422 30 41, www.vlmedia.sk**

program k inscenácii
OIDIPUS

zostavil
Róbert Mankovecký

foto
Branislav Konečný

fundraising a reklama
Soňa Buckulčíková

vizuál inscenácie
Ivan Bílý

layout bulletinu
Dalibor Palenčík

tlač
P+M Turany

cena
1€.

Slovenské komorné divadlo
Divadelná 1, 036 80 Martin
☎043/ 422 40 98 (spojovateľ)
www.divadlomartin.sk

riaditeľ
František Výrostko

umelecký šéf
Róbert Mankovecký

šéf výpravy
Jozef Ciller

Zriaďovateľom
Slovenského komorného divadla
je Žilinský samosprávny kraj.

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

